

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Stockholm
2017-04-12

Ert dnr
FI Dnr 15-1725
FI Dnr 15-7070

Vårt dnr
2017/033

Remiss av förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter med anledning av Mifid 2 och Mifir

Näringslivets Regelrådet (NNR) har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Finansinspektionen lägger fram förslag till helt nya föreskrifter om värdepappersrörelse, som ersätter nu gällande föreskrifter. De nya föreskrifterna införs med anledning av direktiv 2014/65/EU om marknader för finansiella instrument samt förordning nr 648/2012 om marknader för finansiella instrument. Syftet med direktivet och förordningen är att åtgärda problem med de finansiella marknadernas funktion och transparens, harmonisera marknaderna för finansiella instrument samt för att stärka skyddet för investerare. Finansinspektionens mål med de aktuella föreskrifterna sammanfaller med förordningens och direktivets syften. Det bakomliggande regelverket på europeisk nivå kompletteras av Esmas (den europeiska tillsynsmyndigheten) riktlinjer.

Överimplementering

Ett viktigt skäl för Finansinspektionen att ta fram aktuella föreskrifter är således att harmonisera marknaderna för finansiella instrument. För att en harmonisering över hela Europeiska Unionen ska bli verklighet krävs att ingen enskild medlemsstat implementerar direktiven på ett sätt som avviker från det bakomliggande regelverket. En så kallad överimplementering leder till förluster av transparens, att företagens kostnader för uppfyllandet av kraven ökar och att de europeiska företagens konkurrenskraft försvagas. För företag verksamma på svenska marknader för finansiella instrument ska det inte spela någon roll om man är ett svenskt företag med filialer utomlands eller ett utländskt företag med filial i Sverige, företagen ska uppfatta reglerna i olika medlemsländer som likvärdiga och likalydande.

NNR kan inte i promemorian finna någon beskrivning av avvikelser från det bakomliggande regelverket eller vilka skälen till sådana avvikelser skulle vara. NNR har dock funnit att implementeringens formuleringar i vissa fall har översatts på ett sätt som skulle kunna tolkas som överimplementering. I Finansinspektionens föreslagna föreskrifter om

värdepappersrörelse kapitel 5 § 10 andra stycket har exempelvis uttrycket ”shall consider if” översatts med ”säkerställa att”. Denna översättning uppfattar NNR som mer krävande för företagen än den skulle behöva vara. I samma föreskrift kapitel 7 § 2 första punkten har uttrycket ”receive” översatts med ”tillhandahåller eller tar emot”. Hela punkten i Finansinspektionens föreskrift lyder ”föra en intern förteckning över alla ersättningar och förmåner som institutet tillhandahåller eller tar emot av en tredje part i samband med tillhandahållandet av tjänsten”. NNR uppfattar detta som att Finansinspektionens krav går utöver det som krävs enligt kommissionens delegerade direktiv.

Andra avvikelser som NNR noterat är att Fi lagt in nya punkter i regleringen som inte går att hitta i direktivet eller i det delegerade direktivet, såsom exempelvis i 5 kap 7 § 5 punkten som anger att hänsyn ska tas till om ”någon annan händelse inträffar som kan ha en negativ inverkan på det finansiella instrumentet” och 5 kap 8 § 4 punkten som anger att ett värdepappersinstitut ska säkerställa att ”avgiftsstrukturen även i övrigt är lämplig för målgruppen”. Denna typ av ”slasktrattar” skapar ytterligare administrativ börda för företagen och innebär en överimplementering i förhållande till direktivtexten.

Inga skäl för ovan nämnda avvikelser redovisas i promemorian. NNR menar att promemorian inte kan ligga till grund för beslut om föreskrifter utan att beslutsfattare kan känna fullt förtroende för att samtliga avvikelser från bakomliggande regelverk är beskrivna och motiverade.

Produktstyrningsregler och handel på sekundärmarknad (börs)

NNR uppmärksammar att Finansinspektionen har tolkat det bakomliggande regelverket som att ett värdepappersinstitut som distribuerar ett finansiellt instrument på en börs ska fastställa en målgrupp för instrumentet men att institutet också ska betraktas som producent av instrumentet och därmed underkastas produktstyrningskraven för producenter. NNR menar att denna tolkning kommer att leda till praktiska problem för värdepappersinstitut. NNR saknar en beskrivning av dessa potentiella problem och deras konsekvenser samt en motivering till detta regleringsval.

Krav på kunskap och kompetens

I de föreslagna föreskrifterna om värdepappersrörelse framgår av kapitel 4 § 5 att ett värdepappersinstitut minst en gång per år ska säkerställa erforderliga kunskaper hos beskrivna personalgrupper. Av § 4 i samma kapitel framgår att ett initialt kunskapstest ska genomföras för beskrivna personalgrupper. Av promemorian framgår inte om säkerställandet i § 5 måste innebära ett kunskapstest varje år, men det förefaller NNR troligt utifrån ordalydelsen. Krav på årliga fristående kunskapstest är ett inte obetydligt tillägg till företagens administrativa börda. NNR uppfattar Esmas riktlinjer i detta ämne som mindre ingripande och mer flexibla. NNR saknar en beskrivning i promemorian av varför myndigheten har valt denna formulering, som kan uppfattas som en överimplementering.

Produktstyrning

I de föreslagna föreskrifterna om värdepappersrörelse framgår av kapitel 5 § 6 att man vid bedömningen av en slutkunds behov ska ta hänsyn till kundens ”avkastningsmål”. Av det bakomliggande regelverket, bl.a. Mifid II, uppfattar NNR att det är slutkundens riskprofil man istället bör ta hänsyn till. Ordvalet ”avkastningsmål” är olämpligt då det lätt leder till att ett finansiellt instrument som inte uppnår ett visst avkastningsmål skulle anses ha sålts till fel grupp, slutkunder. Samtidigt ska naturligtvis ett finansiellt instrument ha rätt riskprofil för kundgruppen. En slutkund med höga avkastningsmål måste per definition utsätta sig för

relativt hög risk och med hög risk följer naturligt fall då avkastningsmålet inte nås. För att slutkunden ska få rätt finansiella instrument ska institutet bedöma slutkundens riskbenägenhet, inte hans avkastningsmål.

När myndigheten på detta sätt frångår formuleringarna i det bakomliggande regelverket måste skälen och konsekvenserna beskrivas på ett tydligt sätt. Remisspromemorian behöver kompletteras i detta avseende för att kunna ligga till grund för beslut.

Avslutningsvis

NNR befarar att det går att hitta fler exempel på formuleringar i den föreslagna föreskriften om värdepappersrörelse som inte stämmer överens med det bakomliggande regelverket, eller som inte stämmer överens med dess avsikt. Dessa skillnader i formulering leder ofelbart till osäkerhet och oklarhet för de företag som är verksamma i flera medlemsländer. Med ambitionen att svenska finansiella företag ska växa och skapa ökad sysselsättning i Sverige blir den implementering i form av föreskrifter som Finansinspektionen föreslår svår att förklara. Myndigheten skriver själv i promemorian att man valt att införa reglerna ”så nära reglerna i direktivet som möjligt”. Trots detta har branschen hittat många exempel på att det inte är en direktivkonform implementering. Detta behöver åtgärdas eller tydligt motiveras innan myndigheten går vidare med förslaget.

NNR vill också ta upp den korta delen i remisspromemorian som behandlar konsekvenserna av förslaget för företagen. Myndigheten redovisar vissa uppskattningar när det gäller administrativa kostnader men det framgår inte hur man kommit fram till dessa uppskattningar. Kontakter med branschföreträdare och företagens egna uppskattningar skulle behöva redovisas för att ge en bättre bild av de administrativa konsekvenserna och göra promemorian till ett acceptabelt underlag för beslut.

NNR finner att förslaget behöver korrigeras på flera punkter, bl.a. när det gäller användningen av finansiella termer, såsom redovisats ovan, samt att remisspromemorian behöver kompletteras med förklaringar, motiveringar och en utförlig konsekvensbeskrivning. Utan dessa korrigeringar anser NNR inte att förslaget kan ligga till grund för regelgivning.

NÄRINGSLIVETS REGELNÄMND

August Liljeqvist